

KÖNYVISMERTETÉS

Jennifer K.Chen., Jacob P. Thyssen:

METAL ALLERGY

From Dermatitis to Implant and Device Failure. Springer 2018

ISBN 978-3-319-58502-4

ISBN 978-3-319-58503-1 (e-Book)

<https://doi.org/10.1007/978-3-319-58503-1>

Az ipari forradalommal a fémek használata robbanásszerűen terjedt el az egész világon. Jelenleg a fémek adják az egyik leggyakoribb környezeti expozíciót az emberi szervezetre. Az első túlérzékenységi, allergiás reakciókat magas koncentrációjú bőr kontaktusok kapcsán, foglalkozási esetként közölték, majd később, az ismétlődő érintkezések után a mindennapi felhasználók között is megjelentek hasonló tünetek.

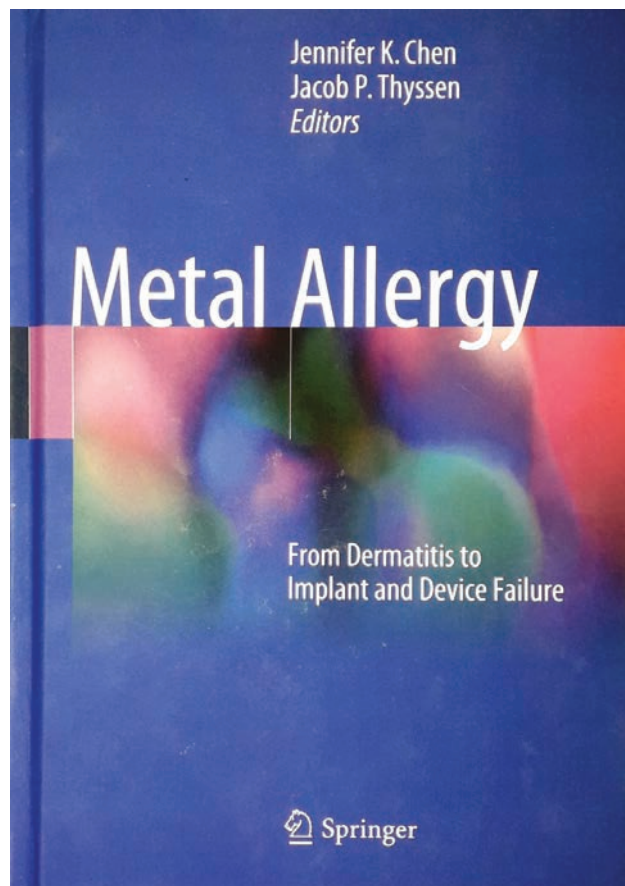
A fémeknek számos, különböző adverz hatása ismert, a toxikus és allergiás reakciók csaknem az összes szervet érinthetik. Ezek közül az allergiás kontakt dermatitis a leggyakoribb - a nikkell szenzibilizáció dominanciájával - az általános lakosság 20%-át érintve. A mellékhatások kivédésére az Európai Unióban a nikkell, a króm és a kobalt expozíciók csökkentésére is számos, folyamatosan megújított szabályozás született.

A világszerte legmagasabb kontakt szenzibilizációt kiváltó fémek allergiás reakcióiról szóló könyv 81 szerző munkáját foglalja össze. Az 578 oldalon, hét fejezetben részletezett témakörök a fém expozíciók lehetőségét, klinikai tüneteit és az európai direktívákat is tartalmazzák. A szenzibilizáció kialakulásának ismert mechanizmusait – a hajlamosító tényezőktől az immunmechanizmusokig, illetve az esetleges tolerancia kifejlődéséig – részletezik. A diagnózis felállításában alkalmazott arany standard epicutan „patch” teszt mellett az allergizáló egyéb fémek jelenleg érvényes tesztkoncentrációját is megismerhetjük.

A mindennapi expozíciók között a leggyakoribb foglalkozásokat is felsorolják, de megismerhetünk néhány nem szokványos előfordulást is (pl. kozmetikumok fém tartalma, a pénzürmék fém ötvözetek, az élelmiszerek fém szennyeződése, valamint a barrier krémek fém összetevőinek lehetősége).

Önálló fejezet foglalkozik az implantátumok kiváltotta allergia témakörrel, számos szakterület speciális implantátum ötvözetek ismertetésével (ortopediai, cardiovascularis, fogászati, szájszűrészet, nőgyógyászati, neurovascularis, szemészeti, sebészeti implantátumok). *Thomas P. és Summer B.* könyvfejezete támpontokat ad a sikertelen implantáció okainak kivizsgálására, elsősorban a fém szenzibilizáció lehetőségeinek kiszűréséhez, bizonyításához.

A könyv fejezetei a különböző mellékhatásokat az egyes fémeként részletezik, az *aluminium* tartalmú vakciák reakcióitól, a beryllium expozíciók kiváltotta domináns irritatív ulcerációkon át a granulomatosis kórképekig. Önálló fejezetek ismertetik a leggyakoribb mellékhatásokat kiváltó fémeket (pl. *króm* penetrációs és szenzibilizációs lehetősége) valamint a klinikai tünetek között az allergiás asthma megjelenését is. A *kobalt* toxikus és szenzibilizációs hatásait a mindennapi és foglalkozási expozíciók és a diagnózis lehetőségei szerint is tárgyalják. A *réz* allergén hatásában a fémpezsek, a fém (elsősorban fogászati) implantátumok, intrauterin eszközök a kiemeltek. A *réz* allergia jelentőségét a nikkellel bizonyított keresztreakció is kiemeli. Az *arany* elsősorban ötvözetekben alkalmazott fém, fogászati fémek, ékszerek révén várható kontakt szenzibilizáció nyálkahártya tünetekkel és szisztémás, testszerte fellépő reakciókkal. A *higany* kiváltotta klinikai tüneteknél a környezeti és foglalkozási expozíciók mellett kiemelten részletezik az amalgám higany tartalma, a száj nyálkahártya lichen, az égő száj szindróma, valamint a tattoo festékek provokálta allergiás reakciókat. A higany expozícióhoz köthető bőrtünetek irodalmi áttekintése 48 kórképet sorol fel. A *nikkell*, mint a leggyakoribb környezeti kontakt allergén természetesen a legnagyobb figyelmet kapja a kötetben. Az ál-

talános lakosságban tapasztalt magas szenzibilizációs rátája európai szabályozást vont maga után. A *palládium* bioaktív fém, mellékhatásai-ban a szenzibilizáció a kiemelt: implantátumok ötvözetekben elsősorban a fogászati fémekben található. A *titán* ötvözetekben alkalmazott fém, elsősorban implantátumok tartalmazzák. Az egyes közismert fémallergiák tesztelésében felhívják a figyelmet az ötvözetek egyéb allergizáló fém tartalmára is.

Fém allergia nem szokványos klinikai tünetei között a contact urticaria, a pulmonális allergiás reakciók, a palmoplantaris pustulosis és a „szisztémás nikkell allergia szindróma” kapott önálló fejezetet.

A könyv összefoglalja a jelenlegi tudásanyagot a fémek expozícióiról, immunológiai hatásairól, az általános és specifikus klinikai területekről. Az első olyan, fémallergiáról megjelenő kiadvány, melyben megtalálható a fémek kiváltotta allergia klinikuma, és amelyik mélységben tekinti át az implantált fémek kiváltotta allergiás reakciókat.

Elolvasása hasznos minden olyan klinikusnak, aki fémek hatásával, mellékhatásával találkozhat, és akinek munkája során e tünetek felismerése, diagnosztizálása, az esetleges expozíciók elkerülése szükséges.

Temesvári Erzsébet dr.

Megrendelhető a Spiromed Kft.-től az info@spiromed.hu címen (tel: 36-1-246-0798). Ára: 60.580 Ft.

Hazai Hírek

Prof. Dr. Remenyik Éva, akit az MDT 2018-ban MOTESZ Díszoklevél díjra jelölt, tudományos munkássága, vezetői tevékenysége, és az általa képviselt szakmai szervezetek közti együttműködést elősegítő tevékenysége elismerésül, MOTESZ-díjban részesült.

Szerkesztőség

Hazai hírek

Az *MDT Kontakt Dermatitis Munkacsoport* 2018 évi ülését a Magyar Dermatológiai Társulat Nagygyűlése keretében 2018. november 30-án tartotta meg nagy érdeklődés mellett.

A tudományos szekció keretében elhangzott előadások a kontakt allergének közül foglalkoztak a kobalt (prof. dr. Temesvári Erzsébet), valamint a propylen glycol (*dr. Fábos Beáta*) aktualitásaival. Elemezték a psoriasis és kontakt szenzibilizáció kapcsolatát (*dr. Nagy Gabriella*), a gyógyszer-adverz reakciók vonatkozásában diszkutálták a lokális anesztetikumok okozta anogenitális tüneteket (*dr. Kinyó Ágner*), a nem-szteroid gyulladásgátlók indukálta dermatitiseket (dr. Gellén Emese), valamint az epicutan tesztek szerepét a fix gyógyszerexanthemák diagnózisában (*dr. Mihályi Lilla*). Érdekes, gazdagon dokumentált esetbemutató hangzott el kontakt dermatitis talaján kialakult kétoldali szemhéj phlegmone-ról (*dr. Kádas Martina*).

A programot a SE Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika Allergia részlegén az elmúlt 10 évben nyert adatok alapján kirajzolódó allergén-trendek ismertetése zárta (*dr. Pónyai Györgyi*). Ezzel kapcsolatban szó esett az Európai Kontakt Dermatitis Társaság által megfogalmazott új ajánlásról is az epicutan tesztek összeállítására vonatkozóan.

A tudományos előadások után a Munkacsoport zártkörű ülést tartott. Ennek során áttekintették az elmúlt évi eredményeket, az újonnan ajánlott allergének bevezetésének lehetőségét és a következő év aktuális feladatait.

2018. december 1.

dr. Pónyai Györgyi
Magyar Kontakt Dermatitis Munkacsoport elnök